

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/115/2016
Identifikačné číslo spisu:	7715203186
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7715203186.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Agro družstva Čičarovce, so sídlom Čičarovce 323, IČO: 36 187 607, zastúpeného Mgr. Štefanom Jakabom, advokátom so sídlom v Bratislave, Tallerova 10, proti žalovanému Agropotravinárskemu družstvu Malčice, so sídlom Malčice, IČO: 31 713 891, zastúpenému Advokátskou kanceláriou Illeš, Šimčák & Partners, s. r. o., so sídlom Štúrova 27, Košice, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 8 C 91/2015, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 29. mája 2015 č. k. 5 Co 279/2015-49, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce uznesením z 12. marca 2015 č. k. 8 C 91/2015-28 návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Žalobca podal žalobu, ktorou sa domáhal, aby súd nahradil vyhlásenie vôle žalovaného, že ako predávajúci uzatvára so žalobcom ako kupujúcim kúpnu zmluvu o prevode spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/405 k parcele reg. E č. XXXX/X - trvalý trávnatý porast o výmere 2155 m² evidovanej na LV č. XXXX, k.ú. Q. a vo veľkosti 781/10000 k parcele reg. E č. XXXX/X - trvalý trávnatý porast o výmere 2155 m² evidovanej na LV č. XXXX, k.ú. Q. (ďalej len „predmetné nehnuteľnosti“), pričom žiadal aj o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby súd zakázal nakladať so spoluvlastníckymi podielmi predmetných nehnuteľností. Predmetnú žalobu odôvodnil žalobca tým, že žalovaný nadobudol spoluvlastnícke podiely na predmetnej nehnuteľnosti na základe kúpnych zmlúv, ktoré uzatvoril v období od 13. apríla 2012 do 29. apríla 2014 od predchádzajúcich spoluvlastníkov v rozpore s § 140 OZ, keďže žalovaný nie je ich blízkou osobou a predchádzajúci spoluvlastníci mu ich neponúkli ako spoluvlastníkovi nehnuteľnosti na predaj predtým než zrealizovali ich prevod, čím porušili jeho zákonné predkupné právo. Predmetný návrh týkajúci sa nariadenia predbežného opatrenia odôvodňoval žalobca tou skutočnosťou, že spoločníci a konatelia žalovaného sú spoločníkmi a konateľmi aj v iných spoločnostiach, ktoré vykonávajú podnikateľskú

činnosť v oblasti poľnohospodárskej výroby a v minulosti tieto spoločnosti prevádzali spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnostiam medzi sebou a je možné predpokladať, že predmetné nehnuteľnosti budú takto prevádzať medzi subjektmi, ktoré sú personálne a majetkovo prepojené. Súd prvej inštancie vychádzajúc z § 74 ods. 1, § 75 ods. 1, 6, § 76 ods. 1 písm. e/, § 102 ods. 1 prvá veta a § 142 ods. 1 O.s.p. dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný. Podľa názoru tohto súdu zo skutočností opísaných v návrhu nevyplýva pre žalobcu nebezpečenstvo hroziacej ujmy, keďže z predložených listinných dôkazov nevyplýva, že by žalovaný mal v poslednej dobe úmysel previesť predmetné nehnuteľnosti na tretie osoby alebo ich zaťažiť v prospech tretej osoby, keďže viac ako rok od uzavretia poslednej kúpnej zmluvy s nimi nijako nenakladal, ani ich nezaťažil. Navyše, zo skutočností, že pred podaním návrhu na nariadenie predbežného opatrenia žalovaný nepredložil ponuku na uzavretie kúpnej zmluvy, nebolo možné automaticky vyvodiť, že žalovaný nemá úmysel tak urobiť. Ďalej uviedol, že o trovách predbežného opatrenia bude rozhodnuté v rozhodnutí o veci samej.

2. Krajský súd v Košiciach uznesením z 29. mája 2015 č. k. 5 Co 279/2015-49 vo výroku o nariadení predbežného opatrenia napadnuté uznesenie zmenil tak, že žalovanému zakázal po dobu jedného roka nakladať so spoluvlastníckymi podielmi predmetných nehnuteľností, a to previesť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam darom, ich scudzením tretej osobe alebo zámenou za iné nehnuteľnosti s tretou osobou alebo zaťažiť ich záložným právom, vecným bremenom alebo zabezpečovacím prevodom práva v prospech tretej osoby alebo previesť užívacie práva k nehnuteľnostiam odplatným alebo bezodplatným titulom na tretie osoby (dať ich do nájmu, podnájomu, bezodplatného užívania tretím osobám), ktorých doba trvania presiahne čas jedného roka. V prevyšujúcej časti uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na dočasnú inštitúciu predbežného opatrenia, ktorým sa upravujú pomery účastníkov konania. Odvolací súd skonštatoval, že pri nariaďovaní samotného predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, pričom nie je potrebné zisťovať všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia, ale len osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na dočasné opatrenie. V prejednávanej veci mala podľa názoru odvolacieho súdu vec sama vzťah k navrhovanému predbežnému opatreniu, preto dospel k záveru, že aj podľa § 102 ods. 1 prvá veta O.s.p. bolo potrebné v primeranom rozsahu nariadiť predbežné opatrenie a z tohto dôvodu bolo sčasti zmenené napadnuté uznesenie v primeranom rozsahu na dobu 1 roka, pretože ak žalovaný nemal v úmysle nakladať s nehnuteľnosťami spôsobom, akým mu to bolo nariadeným predbežným opatrením zakázané, v takom prípade mu žiadna ujma objektívne ani nemohla vzniknúť.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadol dovolaním žalovaný 13. júla 2015, ktoré doplnil 10. novembra 2015, pričom žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). Vo vzťahu k tejto vade konania namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné z dôvodu, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie spôsobom zo všetkých relevantných skutkových a právnych hľadísk, ktorých posúdenie bolo nevyhnutné pre záver o dôvodnosti nariadenia predbežného opatrenia, a nezdôvodnil, v čom súd videl nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, a tiež otázku ujmy, ktorá mohla nariadením predbežného opatrenia žalovanému vzniknúť. Za odňatie možnosti konať považoval aj to, že žalovanému nebolo doručené uznesenie súdu prvej inštancie, ani odvolanie žalobcu, ale až rozhodnutie odvolacieho súdu, doručením ktorého sa nariadilo predbežné opatrenie, čím bol významne obmedzený vo svojich právach.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedol, že prípustnosť dovolania je v zmysle ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p. vylúčená, pokiaľ ide o uznesenie o predbežnom opatrení. Podľa jeho názoru nebola zistená existencia žiadnej podmienky prípustnosti dovolania.

5. Žalovaný k predmetnému vyjadreniu skonštatoval, že žalobca mylne poukazoval na neprípustnosť dovolania podľa § 239 ods. 3 O.s.p., nakoľko sa domáhal prípustnosti dovolania podľa § 237 O.s.p.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok; ďalej len „CSP“), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s § 429

ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 za účinnosti zákona č. 99/1963 Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O.s.p.

8. Dovolanie žalovaného smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu upravuje § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Podľa výslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu, vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

9. Keďže v prejednávanej veci je dovolaním žalovaného napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o predbežnom opatrení, ktoré vykazuje znaky jedného z rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v § 239 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutia, proti ktorým nie je dovolanie prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovaného z § 239 O.s.p. vyvodit' nemožno. Dovolanie by bolo prípustné iba vtedy, ak by konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, malo niektorú z väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Takúto vadu konania ale dovolací súd nezistil.

10. Pokiaľ dovolateľ namieta, že uznesenie odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené, teda že je nepreskúmateľné, dovolací súd uvádza, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Toto stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016.

11. Najvyšší súd stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1. písm. f/ O.s.p. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

12. Dovolateľ namietal aj tú skutočnosť, že mu nebolo doručené uznesenie súdu prvej inštancie, ani odvolanie žalobcu, ale až rozhodnutie odvolacieho súdu, doručením ktorého sa nariadilo predbežné opatrenie. Na jednej strane uviedol, že uvedený postup súdu má formálne oporu v zákone, avšak na druhej strane podľa jeho názoru išlo o ústavný zásah do procesných práv žalovaného. Dovolací súd vo vzťahu k namietanému porušeniu uvádza, že daným postupom súdu nebola odňatá možnosť konať pred súdom a pre vysvetlenie konštatuje nasledovné.

13. Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumel taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožnila realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznával za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá bola z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. významná, išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznával. O taký prípad v prejednávanej veci nešlo.

14. V zmysle § 77 ods. 8 O.s.p. o nariadení predbežného opatrenia rozhodol súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Podľa predmetného ustanovenia návrh na nariadenie predbežného opatrenia mal súd doručiť ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručoval súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručil, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie.

15. Predmetné ustanovenie sledovalo legitímny účel, keďže ak o podaní návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nemala protistrana vedomosť, nebola priamo motivovaná zmariť jeho účinky ešte pred vykonateľnosťou uznesenia o jeho nariadení. Z toho dôvodu sa uplatňovali osobitné pravidlá pre doručovanie. V prípade zamietnutia alebo odmietnutia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nebol daný u ostatných strán konania legitímny záujem na doručení uznesenia, ktorým predbežné opatrenie nebolo nariadené. Záujem na rýchlej a účinnej dočasnej ochrane práv navrhovateľa malo prednosť pred právom protistrany vyjadriť sa k navrhovaným skutočnostiam. Ochrana protistrany konania bola potom daná právom vyjadriť sa k týmto tvrdeniam počas konania a navyše zodpovednosťou žalobcu za prípadnú vzniknutú ujmu podľa § 77 ods. 4 O.s.p. (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 Cdo 143/2010, sp. zn. 6 Cdo 31/2012).

16. Zo zásady rovnosti strán konania nie je možné vyvodzovať absolútny postulát, že všetky strany konania musia v každom okamihu konania súčasne disponovať určitým procesným prostriedkom. V prípade niektorých procesných prostriedkov plynie - naopak z ich povahy a účelu, že ich uplatnenie môže byť v dispozícii iba jednej strany. Tak tomu bolo i v prípade návrhu na predbežné opatrenie, lebo toto opatrenie slúžilo k záruke prejednatelnosti nároku a účinnosti prípadného poskytnutia súdnej ochrany.

17. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť z § 239 O.s.p. a ani z § 237 ods. 1 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.